

Analysavdelningen
Inger Söderbom

Förvaltningstjänster inom premiepensionen

I denna rapport beskriver vi de så kallade förvaltningsföretagens aktiviteter inom premiepensionen. Med förvaltningsföretag menar vi här företag där verksamheten går ut på att genom marknadsföringsåtgärder överta pensionsspararnas förvaltning av premiepensionskapitalet genom att placera det i olika fonder på Pensionsmyndighetens fondtorg. Marknadsföringen av tjänsterna sker ofta genom telefonförsäljning, via webbsajter och/eller genom försäkringsmäklare.

1 Sammanfattning

Under 2013 inkom cirka 4 000 frågor till Pensionsmyndighetens kundtjänst om förvaltningstjänster. Av totalt antal framförda klagomål till myndigheten rörde en fjärdedel förvaltningstjänster.

Förvaltningsföretagen förvaltar cirka 70 miljarder kronor åt cirka 700 000 premiepensionssparare i 65 fonder. Förvaltningsföretagens andel av såväl totala antalet sparare som av totalt premiepensionskapital i fonder utgör cirka 11 procent.

Fem förvaltningsföretag tar en fast årlig avgift förutom löpande fondavgifter. Dyrast för en sparare är Prognosia. Baserat på den genomsnittliga summa på 92 000 kronor som en sparare hade på sitt konto vid utgången av 2013 får Prognosias kunder betala över 1 500 kronor för ett års förvaltning. Det är nästan 1 300 procent mer än den sparare som ligger i förvaltsfonden AP7 Såfa och betalar 110 kronor för ett år. Kostnaden på 1 500 kronor är också drygt fyra gånger högre än vad den genomsnittlige spararen betalar.

Om man ser till den totala genomsnittliga spartiden på 33 år reduceras pensionen med 31 procent om man får sina pengar placerade i den dyraste förvaltningsföretagsfonden Life Emerging Market Bonds, marknadsförd av Keynes & Partners, jämfört med om pengarna placerades i AP7 Såfa – givet samma avkastning.

Förvaltningsföretagen har två fördyrande avgiftskonstruktioner vid sidan av den i vissa fall förekommande årsavgiften. Den ena är fond-i-fond där man dels får betala fondens avgift och dels underliggande fonders avgifter. Den andra är prestationsbaserad avgift och innebär att avgiften varierar beroende på fondens resultat.

Endast 17 av de 65 fonderna har en historik längre än tre år på Pensionsmyndighetens fondtorg. Fonder med kort historik är svåra att utvärdera. Morningstar, ett företag som betygsätter fonder, kräver att en fond varit igång i minst tre år för att den ska kunna bli betygsatt.

I rapporten ingår tre listor. Den första utgår från förvaltningsföretagen och listar nyckeluppgifter om dessa företag. Den andra listar förvaltningsföretagens fonder med avgifter och hur lång historik fonderna har. Den tredje rankar förvaltningsföretagen baserat på hur dyrt det är att anlita dem under ett år.

2014-06-16

2 Förvaltningsföretagens verksamhet

Tabellen nedan sammanfattar förvaltningsföretagens verksamhet.

Förvaltningsföretag, namn som används i marknadsföringen	Associerade företagsnamn	Årlig av-gift	Försäk-ring ingår	Antal fonder	Antal kunder	Kapital, miljoner kronor	Tillstånd diskretionär förvaltning	Tillstånd försäkrings-förmedling	Tillstånd fondverk-samhet	Anlitat fondföretag/förvaltare
Advisor Fondförvaltning AB		645	Nej	1	33 000	2 172	Ja	Nej	Ja	
Aktiva Fonder i Sverige AB	Tidigare namn Mina PPM-Fonder	-		2	6 000	651	Ja	Nej	Nej	Aktiva Fonder SICAV/Conventum Asset Management S.A.
Allra Asset Management AB	Tidigare namn Svensk Fondservice	-		3	96 000	10 063	Ja	Ja	Nej	Gustavia Fonder Aktiebolag
Cicero Fonder AB		-		8	12 000	1 093	Ja	Nej	Ja	
IKC Fonder AB	Ingår i koncernen IKC Holding, där också Fondbytesprogrammet Kapitalförvaltning Sweden AB ingår	-		8	19 000	1 569	Ja	Nej	Ja	
Indecap AB erbjuder Fondguide Premiepension via fristående sparbanker, som äger Indecap		660	Ja	2	95 000	5 809	Ja	Nej	Nej	SEF SICAV
Independent Investment Group Sweden AB		-		3	8 000	626	Ja	Nej	Nej	Lantern Structured Asset Management (LSAM SF 3 Plc)
JP-Fondval Aktiebolag		-		1	1 700	265	Nej	Nej	Nej	Amrego I SICAV/MDO Asset Management Company S.A.
Keynes & Partners	Registrerat som K&P Financial Group AB	-		2	2 000	174	Nej	Ja	Nej	Keynes & Partners marknadsför fonder från Life Funds EMEA AB
KonsumentSpar	Troligen företaget Enkel Telefoni Sverige AB	-					Nej	Nej	Nej	
Max Mathiessen Värdepapper AB		-		3	10 000	1 703	Ja	Max Mathies-sen AB	Nej	Navigera AB
Monetar Pensionsförvaltning, som ingår i Monyx Financial Group AB	Capinordic, f.d. Nordisk Fondservice, var bifirma till Monetar	-		8	160 000	15 333	Ja	Ja	Nej	Monyx Fund/SEB Fund Services S.A.
Naventi Kapitalförvaltning		-		5	14 000	1 693	Ja	Nej	Ja	
Prognosia AB		896	Ja	3	125 000	7 816	Ja	Ja	Nej	Prognosia Fund S.A., SICAV/Luxembourg Investment Solutions S.A. & Luxembourg Selection Fund/UBS Third Party
Solidar Fondservice	Registrerat som Solidar Pension AB	648/504	Ja/Nej	11	100 000	13 377	Ja	Ja	Nej	Solidar Fonder AB och Solidar SICAV
Stellum Kapitalförvaltning	Enl. uppgift köpt kundregister från Strategi Placering som köpt från Positiv Pension	-					Ja	Ja	Nej	
Svensk Fondanalys	Registrerat som Svensk fond- & försäkringsanalys Östgöta AB	695	Ja				Nej	Nej	Nej	
Söderberg & Partners Placeringsrådgivning AB		-		2	32 000	4 480	Ja	Ja	Nej	Amrego I SICAV/MDO Management Company S.A.
Zmartic Fonder AB	Marknadsförs av Baraspara Sverige AB, som ingår i Zmart Group SA	-		3	4 400	492	Ja	Nej	Ja	
Summa: 19				65	718 100	67 317 15		7	5	10 anlitade, 1 marknadsförd

2014-06-16

Förvaltningsföretagens verksamhet

Företagen är listade under de namn som de använder i samband med marknadsföring av förvaltningstjänster inom premiepensionen under våren 2014. I vissa fall kan ett annat företag stå bakom, de kan ingå i en koncern med annat namn, de kan använda sig av telemarketingföretag eller så kan företaget ha bytt namn. Dessa uppgifter finns i kolumnen ”Associerade företagsnamn” och har hämtats från webbsajter eller annan publik information. Informationen om årlig avgift och försäkring kommer från företagens hemsidor.

Antal kunder har uppskattats av Pensionsmyndigheten och uppgifterna om kapital samt antal fonder kommer från myndighetens databas i april 2014. Baserat på organisationsnummer har vi i Finansinspektionens företagsregister tagit reda på vilka tillstånd företagen innehar och eventuellt vilka fondföretag och förvaltare de anlitar. Det kan också vara så att förvaltningsföretaget har en lösare koppling till fondföretaget/förvaltaren och endast marknadsför deras fonder.

2.1 Varför undersöker vi förvaltningsföretagen?

Under 2013 inkom cirka 4 000 frågor till Pensionsmyndighetens kundtjänst om förvaltningstjänster. Av frågeställningarna att döma trodde 45 procent att de kontaktat förvaltningsföretaget när de ringde Pensionsmyndigheten. Vi registrerade totalt 2 121 synpunkter under 2013 och av dessa handlade 547 stycken eller strax över en fjärdedel om klagomål på förvaltningstjänster. Klagomålen på förvaltningstjänsterna ökade med 10 procentenheter från 2012.

Då kapitalet i fonderna nu uppgår till över 600 miljarder kronor och fortsätter att växa, dels genom nya pensionsinbetalningar och dels genom värdetillväxt utgör detta en stor och attraktiv marknad för förvaltningsföretagen.

2.2 Förvaltningsföretagen förvaltar 70 miljarder kronor

Cirka 700 000 premiepensionssparare anlitar förvaltningsföretag och cirka 70 miljarder kronor är placerade i 65 fonder knutna till dessa företag. Förvaltningsföretagens andel av såväl totala antalet sparare som av totalt kapital i premiepensionssystemets fonder utgör cirka 11 procent.

2.3 Fem förvaltningsföretag tar fast årsavgift

I tabellen finns 19 förvaltningsföretag listade. De 5 företagen Advisor, Indecap, Prognosia, Solidar Fondservice och Svensk Fondanalys tar en fast årsavgift mellan 504 och 896 kronor, förutom den löpande fondavgiften för att förvalta premiepensionen åt en sparare. Indecap ägs av de fristående sparbankerna och marknadsför sig genom dessa med ett erbjudande kallat Fondguide Premiepension. I september 2012 när Pensionsmyndigheten publicerade rapporten ”Uppdrag i regleringsbrevet 2012 – Effekter av massfondbytesstoppet” var 18 företag listade, varav 6 tog en årsavgift.

2.4 Livförsäkring kan ingå i årsavgift

De förvaltningsföretag som tar en årsavgift kan också erbjuda en försäkring som betalar ut en summa pengar om den försäkrade avlider.

2014-06-16

Förvaltningsföretagen har olika och i vissa fall vilseledande benämningar på sina försäkringar. Advisor och Solidar Fondservice kallar den efterlevandeskydd, Indecap kallar den återbetalningsskydd, Prognosia kallar den livförsäkring och Svensk Fondanalys kallar den efterlevandeförsäkring. Eftersom premien till premiepensionen inte betalas av individen till förvaltningsföretaget är den till sin konstruktion en livförsäkring. Ett engångsbelopp betalas ut till insatta förmånstagare om den försäkrade dör under försäkringstiden. Försäkringen upphör normalt vid 61 års ålder det vill säga vid den tidpunkt då man tidigast kan ta ut sin premiepension.

Det är möjligt att skaffa ett försäkringsskydd liknande det som förvaltningsföretagen erbjuder, utan att köpa förvaltningstjänster genom att teckna en vanlig livförsäkring med förmånstagare på önskat belopp.

2.5 Vem är konsumentens motpart?

Av de 19 undersökta företagen har 15 tillstånd av Finansinspektionen att bedriva diskretionär förvaltning, det vill säga att spararen och företaget tecknar ett avtal där det framgår att förvaltningsföretaget tar hand om fondval och byte av fonder. Det innebär att förvaltningsföretaget utför fondbyten åt kunden utan att kunden tillfrågas vid bytestillfällena. Ett företag med tillstånd för diskretionär förvaltning kan utnyttja försäljningskanalen försäkringsförmedlare.

De diskretionärt förvaltade pengarna placeras vanligen i fonder skapade av förvaltningsföretaget och namnsatta med förvaltningsföretagets namn. Ofta förvaltas dock fonderna av ett separat fondföretag, då förvaltningsföretaget inte själv har tillstånd för fondverksamhet. I 8 fall anlitas utländska fondföretag av förvaltningsföretagen. Ibland anlitas samma företag, som är fallet för förvaltningsföretagen JP-Fondval och Söderberg & Partners, där fondföretaget Amrego I SICAV med förvaltaren MDO Management Company S.A. i Luxemburg anlitas för förvaltning av fonderna JP Global Trend, Söderberg & Partners Trygghet 75 PM och Söderberg & Partners Trygghet 80 PM.

I sammanställningen är det 3 företag som inte har tillstånd från Finansinspektionen. Dessa tre är JP-fondval, KonsumentSpar och Svensk Fondanalys.

2014-06-16

3 Förvaltningsföretagens fonder

De två tabellerna nedan listar förvaltningsföretagen och fonderna de marknadsför.

Förvaltningsföretag, namn som används i marknadsföringen	Avgift, kr/år	Fond	Fond- i- fond	Presta- tions- baserad avgift	Fond- avgift, netto, %	12 mån. värde utv. %	36 mån. värde utv. %	60 mån. värde utv. %
Advisor	645	Advisor Världen	Ja		0,85	8		
Aktiva	-	Aktiva Fonder SICAV - Global Stabil	Ja		0,86	-7	2	
		Aktiva Fonder SICAV - Global Tillväxt	Ja		0,76	-1	-1	
Allra	-	Allra Strategi Försiktig	Ja		0,74	4		
		Allra Strategi Lagom	Ja		0,74	10		
		Allra Strategi Modig	Ja		0,74	11		
Cicero	-	Cicero Avkastningsfond			0,24	5	16	21
		Cicero China Index A			0,37			
		Cicero Emerging Markets Index A			0,37			
		Cicero SRI Sverige M/E			0,53	25	21	72
		Cicero World Wide	Ja		0,82	8	13	28
		Cicero World 0-50	Ja		0,94	4		
		Cicero World Asset Selection	Ja		1,07	6	9	
		Cicero Emerging Markets	Ja		1,08	-7	-7	10
IKC Fonder AB	-	FBP Opportunities Flexible	Ja		1,01	-3		
		Fondbytesprogrammet 0-50	Ja		0,88	-3	3	
		IKC Filippinerna Flexibel			0,00			
		IKC Sverige Flexibel		Ja	0,50	19	25	
		IKC World Wide		Ja	0,66	-3	0	
		IKC Global Brand			0,84	6		
		IKC Asien Flexibel			0,93			
		FBP Pension Variabel	Ja		0,97	-4		
Indecap	660	Indecap Fondguide 2	Ja		0,88	11		
		Indecap Fondguide 1	Ja		0,67	4		
Independent	-	Independent Aktiv Max			0,89	9		
		Independent Aktiv Mix			0,73	4		
		Independent Fonddoktor Plus			0,89	-8		
JP-Fondval	-	JP Global Trend	Ja		0,94	6		
Keynes & Partners	-	Marknadsför: Life Emerging Market Bonds		Ja	1,22	-1		
		Marknadsför: Life High Yield Bonds		Ja	1,16	5		
KonsumentSpar	-							
Max Mathiessen	-	Navigera Aktie	Ja		0,78	15	38	75
		Navigera Balans	Ja		0,76	7	14	29
		Navigera Tillväxt	Ja		0,82	7	15	52

2014-06-16

Dok.bet.
Version
Dnr/ref.

Förvaltningsföretag, namn som används i marknadsföringen	Avgift, kr/år	Fond	Fond- i- fond	Presta- tions- baserad avgift	Fond- avgift, netto, %	12 mån. värde utv. %	36 mån. värde utv. %	60 mån. värde utv. %
Monetar	-	Monyx Aktiv Ränta		Ja	0.37	5		
		Monyx Strategi Balanserad			0.44	6		
		Monyx Strategi Nya Marknader	Ja		0.61	-2		
		Monyx Strategi Offensiv			0.43	12		
		Monyx Strategi Sverige/Världen			0.50	7		
		Monyx Strategi Trygghet			0.38	4		
		Monyx Strategi Världen			0.54	7		
		Monyx Svenska Aktier			0.31	19	31	96
Namenti	-	Namenti Aktie	Ja		0.70	20		
		Namenti Balanserad	Ja		0.78	7		
		Namenti Defensiv	Ja		0.56	5		
		Namenti Offensiv	Ja		0.73	9		
		Namenti Offensiv Tillväxt	Ja		0.72	-4		
Prognosia	896	Luxembourg Selection Fund - Prognosia Galaxy	Ja		0.72	12		
		Luxembourg Selection Fund - Prognosia Supernova	Ja		0.76	-5		
		Prognosia Fund Gravity			0.52			
Solidar	648/504	Solidar Fonder Aggressiv Plus	Ja	Ja	0.72	17		
		Solidar Fonder Etisk Plus	Ja	Ja	0.64	14		
		Solidar Fonder Flex 100	Ja	Ja	0.21	13		
		Solidar Fonder Flex 100 Plus	Ja	Ja	0.60	13		
		Solidar Fonder Flex 40 - ej valbar längre	Ja	Ja	0.20	7		
		Solidar Fonder Flex 40 Plus	Ja	Ja	0.43	7		
		Solidar Fonder Flex 70	Ja	Ja	0.20	10		
		Solidar Fonder Flex 70 Plus	Ja	Ja	0.49	10		
		Solidar Fonder Sverige			0.41	20	28	
		Solidar Sicav - Global Fokus	Ja	Ja	0.73	10	15	
Solidar Sicav - Global Tillväxt	Ja	Ja	0.83	9	18			
Stellum	-							
Svensk Fondanalys	695							
Söderberg & Partners	-	Söderberg&Partners Trygghet 75 PM	Ja		0.87	12		
		Söderberg&Partners Trygghet 80 PM	Ja		0.73	9		
Zmartic Fonder	-	Zmart Balanserad	Ja		1.00			
		Zmart Maximal	Ja		1.17			
		Zmart Optimal	Ja		1.09			
		Genomsnitt av avgiftsbelagda fonder ovan, oviktade			0.70			
		Alla fonder oviktade per den 30 april 2014			0.57			
		Alla fonder kapitalviktade 2013			0.31			
		AP7 Aktiefond			0.12			
		Antal fond-i-fond o prestationsbaserade fonder	42	15				
		Antal fonder med historik på 12, 36 respektive 60 månader				57	17	8

2014-06-16

Förvaltningsföretagens fonder

Företagen är listade under de namn som de använder i samband med marknadsföring av förvaltningstjänster inom premiepensionen under våren 2014. Uppgift om årlig avgift kommer från företagets hemsidor. I kolumnen "Fond" listas de fonder på Pensionsmyndighetens fondtorg som är associerade med förvaltningsföretaget antingen genom att förvaltningsföretaget har ett eget tillstånd av Finansinspektionen för fondverksamhet eller att man anlitat ett fondföretag/fondförvaltare, alternativt att man hänvisar sina kunder till en viss fond. Kolumnen "Fond-i-fond" visar om fonden investerar i andra fonder. Kolumnen "Prestationsbaserad avgift" anger om avgiften varierar beroende på fondens resultat. Kolumnen "Fondavgift netto, %" anger fondavgiften efter rabatt. Samtliga uppgifter om fonderna är hämtade från Pensionsmyndighetens databas i april 2014.

3.1 Förvaltningsföretagens intäkter 700 miljoner kronor

Vi uppskattar att förvaltningsföretagens intäkter uppgår till cirka 700 miljoner kronor på ett år. Enligt våra beräkningar är Prognosia marknadsledande med cirka 24 procent av marknaden följt av Solidar som har cirka 19 procent. Indecap är trea på runt 16 procent. Allra och Monetar har enligt vår uppskattning också marknadsandelar över 10 procent.

Uppskattningen av de 700 miljoner kronorna i intäkter baserar vi på kapitalet i respektive förvaltningsföretags fonder och fondavgifterna för dessa, samt i förekommande fall den årlig avgift företagen tar ut från det antal kunder som vi bedömer att de har. Om pengarna i stället hade placerats i genomsnittsfonden hade kunderna sparat cirka 500 miljoner kronor. Hade pengarna placerats i AP7 Såfa så hade besparingen blivit ännu större – cirka 600 miljoner kronor.

3.2 Förvaltningsföretagens fondavgifter 483 procent dyrare än AP7 Såfa

Den genomsnittliga förvaltningsföretagsfonden är dyrare än genomsnittsfonden och AP7 Såfa. Fondavgiften efter rabatt för de listade förvaltningsföretagens fonder med avgift ligger på i genomsnitt 0,70 procent att jämföra med snittet för alla fonder på 0,57 procent. Om man ser till hur kapitalet är fördelat under 2013 betalade spararen i snitt 0,31 procent i fondavgift efter rabatt. Om man jämför med förvalet AP7 Såfa ligger den avgiften på maximalt 0,12 procent efter rabatt. Det betyder att en sparare som anlitar ett genomsnittligt förvaltningsföretag betalar 126 procent mer i fondavgift än genomsnittsspararen och 483 procent mer än den som sparar i AP 7 Såfa. Dessutom tillkommer för vissa förvaltningsföretag en årlig avgift på 504 till 896 kronor.

3.3 Fördyrande avgiftskonstruktioner

Den ovan gjorda jämförelsen visar att förvaltningsföretagens genomsnittliga avgift är 126 procent högre än genomsnittsfondens avgift och hela 483 procent dyrare än AP7 Såfa. Det finns två fördyrande avgiftskonstruktioner, som förekommer frekvent bland förvaltningsföretagens fonder. Det är fond-i-fond, 42 av 65 fonder, och prestationsbaserad avgift, 15 av 65 fonder.

2014-06-16

Vi har också noterat att ”lockpris” förekommer. Fonden IKC Filippinerna har för närvarande fondavgiften 0 procent. Enligt företagets hemsida gäller den avgiften fram till årsskiftet.

3.3.1 Fond-i-fond

Fond-i-fond innebär att man får betala dels huvudfondens avgift och dels underliggande fonders avgifter. När de underliggande fonderna byts ut ändras fondavgiften, vilket gör att spararen inte har kontroll över kostnaderna för sin förvaltning. Pensionsmyndigheten informerar spararna i ett brev om en fonds förvaltningsavgift höjs. Det gäller också om en fond-i-fonds förvaltningsavgift höjs. Däremot informeras inte spararna om avgiftshöjningar som beror på att underliggande fonder byts ut. Fondens konstruktion gör det svårt att hålla spararna kontinuerlig informerad om fondens avgift och därför har fond-i-fonder en speciell markering på Pensionsmyndighetens fondtorg.

3.3.2 Prestationsbaserad avgift

Prestationsbaserad avgift innebär att avgiften varierar beroende på fondens resultat. Även denna konstruktion gör det svårt att hålla spararen kontinuerligt informerad om avgiften. Det gör att även dessa fonder är speciellt markerade på fondtorget, då den prestationsbaserade delen av avgiften faller ut olika beroende på resultat, utan att spararna informeras brevlades. Prestationsbaserad avgift kan vara en bra konstruktion, som motiverar förvaltaren att prestera ett bra resultat, men den kan också missgynna kunden. Kunden kan till exempel missgynnas om förvaltningsföretaget väljer ett jämförelseindex som till större del består av ett ränteindex medan fondens tillgångar domineras av aktier. Om den prestationsbaserade avgiften baseras på skillnaden mellan det räntedominerade jämförelseindexet och den aktiebaserade värdeutvecklingen får förvaltaren betalt för att aktier har en bättre värdeutveckling än räntebaserade tillgångar. Det är inte en prestation utan bara i linje med förväntad avkastning på olika tillgångsslag. Det är, som exemplet visar, svårt för en kund att förstå hur avgiften räknas ut.

3.4 Fonder med kort historik är svåra att utvärdera

Endast 17 av 65 fonder associerade med förvaltningsföretagen har funnits i tre år eller mer på fondtorget. Morningstar, ett företag som betygsätter fonder, kräver att en fond varit i gång i minst tre år för att den ska kunna bli betygssatt. Kort historik hittills för förvaltningsföretagens fonder gör dem svåra att utvärdera, även om inte historisk värdeutveckling säger något om den framtida värdeutvecklingen.

4 Avgifterna minskar pensionen

4.1 Fondavgifterna kan sänka pensionen med mer än en fjärdedel

Om en sparare väljer att anlita förvaltningsföretaget Keynes & Partners får spararen sina premiepensionspengar investerade i fonderna Life Emerging Market Bonds och Life High Yield Bonds. Dessa fonder har de högsta avgifterna bland de listade fonderna knutna till ett förvaltningsföretag på 1,22 respektive 1,16 procent. Om pengarna står placerade med avgiften 1,22 procent under genomsnittstiden 33 år, så blir pensionen 33 procent lägre än om det inte funnits någon avgift alls.

2014-06-16

Genomsnittsfondens avgift är 0,31 procent, det gör premiepensionen 10 procent lägre än om det inte funnits någon avgift alls.

Om man jämför placeringen i förvaltningsföretagsfonden Life Emerging Market Bonds med en placering i AP 7 Såfa blir pensionen 31 procent lägre – givet att avkastningen varit densamma. Det krävs att förvaltningsföretagens fonder levererar en mycket god avkastning för att det ska löna sig att betala den högre avgiften.

Det kan vara värt att notera att det inte bara är förvaltningsföretagens fonder som har höga avgifter på Pensionsmyndighetens fondtorg. I april var den högsta fondavgiften 3,67 procent efter rabatt och 13 fonder hade en högre avgift än Life Emerging Market Bonds avgift på 1,22 procent.

Om spararen väljer ett företag som har en årlig fast avgift under hela den 33 åriga sparandeperioden kostar det mellan 16 600 och 29 600 kronor extra, pengar som betalas vid sidan av premiepensionssystemet.

4.2 Årlig kostnad över 1500 kronor

I slutet av 2013 hade en genomsnittlig premiepensionssparare 92 000 kronor på sitt konto. I tabellen nedan kan man se vad den totala årliga kostnaden blir för de olika förvaltningsföretagen samt för genomsnittsfonden och AP7 Såfa.

Förvaltningsföretagens genomsnittliga fondavgifter är kapitalviktade. Det betyder att om företaget placerat mycket av kundernas pengar i dyra fonder, så blir genomsnittsavgiften högre än om de placerat kapitalet i billigare fonder.

Tabellen nedan listar förvaltningsföretagen i ordningen dyrast överst.

Förvaltningsföretag	Genomsnittlig fondavgift	Årlig fast avgift	Total årlig kostnad, kr	Så mycket dyrare än genomsnitts fonden	Så mycket dyrare än AP7 Såfa	Kommentar
Prognosia	0,70	896	1 536	439%	1292%	Försäkring ingår
Indecap	0,84	660	1 433	402%	1198%	Försäkring ingår
Advisor	0,85	645	1 427	400%	1193%	
Keynes & Partners	1,19		1 094	284%	891%	
Solidar Fondservice	0,59	504	1 047	267%	848%	
Zmartic Fonder	1,05		966	239%	775%	
Cicero Fonder	0,95		874	206%	692%	
JP-Fondval	0,94		865	203%	683%	
IKC Fonder AB	0,92		844	196%	664%	
Independent Investment Group	0,86		788	176%	614%	
Max Mathiessen	0,80		733	157%	564%	
Aktiva Fonder	0,77		713	150%	546%	
Söderberg & Partners	0,77		711	149%	544%	
Naventi	0,75		686	140%	521%	
Allra	0,74		681	139%	517%	
Monetar Pensionsförvaltning	0,47		433	52%	292%	
Genomsnittsfonden	0,31		285	0%	158%	
Ap7 Såfa	0,12		110		0%	

Svensk Fondanalys, KonsumentSpar och Stelum finns inte med i listan. Det beror på att vi inte kan få fram vilka fonder dessa företag placerar spararnas pengar i. Inga fondnamn nämns på företagens hemsidor, bara att de marknadsför sig som förvaltare av premiepension.

2014-06-16

5 Förvaltningsföretagens intäktsmodeller

Vi har uppfattat att det finns två intäktsmodeller för förvaltningsföretagen. Den ena bygger på provision på fondavgifterna och den andra bygger på att förvaltningsföretaget konsoliderar intäkterna i form av fondavgifterna.

5.1 Provisionsmodellen – svårt att kartlägga företagen

I den provisionsbaserade modellen erhåller förvaltningsföretagen cirka 35-40 procent av fonden förvaltningsavgift löpande, en uppgift vi hämtat från Stellums hemsida. Förvaltningsföretaget tecknar då avtal med ett fondbolag och marknadsför bolagets fonder.

Förvaltningsföretagen som tillämpar provisionsmodellen är svåra att kartlägga då de på sina hemsidor inte alltid listar de fonder som de placerar spararnas pengar i. Exempel är Svensk Fondanalys, KonsumentSpar och Keynes & Partners. Att vi känner till det sistnämnda företags koppling till fondbolaget Lifes fonder beror på att vi sett ett marknadsföringsbrev från Keynes & Partners.

5.2 Konsolideringsmodell – lätt att koppla till fondutbud

I den intäktsmodell där förvaltningsföretaget äger minst 50 procent av fondföretaget tas hela företags intäkter i form av förvaltningsavgifter in i räkenskaperna. Dessa företag är lättare att kartlägga då det för det mesta finns en tydlig koppling till fonderna på Pensionsmyndighetens fondtorg.

6 Muntliga avtal måste bekräftas från 1 juli 2014

Från den första juli 2014 är det inte längre möjligt att ingå muntliga avtal vid telefonförsäljning av en förvaltnings- eller rådgivningstjänst som avser premiepension. För att ett avtal ska vara giltigt krävs att konsumenten skriftligen accepterar budet. Utan giltigt avtal ska konsumenten inte vara betalningsskyldig för tjänsten. Förvaltningsföretagen som idag arbetar med telemarketing för att avtala om förvaltningstjänster måste anpassa sig till den nya modellen och få de muntliga avtalen skriftligen bekräftade. Redan slutna avtal såväl muntliga som skriftliga gäller som tidigare.

7 Pensionsmyndighetens konsumentuppdrag

Pensionsmyndigheten har ett konsumentuppdrag från regeringen att stärka pensionssparares och pensionärs ställning som konsumenter. Vi kommer att fortsätta att bevaka förvaltningsföretagsmarknaden med dess aktörer och produkter, samt samverka med andra myndigheter för att stärka konsumenterna inom detta område.